

GSI3302

โครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริเกี่ยวกับพลังงาน

สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรกมล ชูช่วย

https://ssrudlp.ssu.ac.th/teacher/Kornkamol_Chuc

DLP | SSRU Digital Learning Platform

Line ID:
nanny_amy

พระบิดาแห่งการพัฒนาพลังงานไทย: 9 โครงการพลังงานทดแทนในพระราชดำริ

ชัยโพรกราฟิกนี้รวบรวม 9 พระราชกรณียกิจด้านพลังงานทดแทนที่สำคัญของในหลวงรัชกาลที่ 9 ซึ่งสะท้อนถึงสายพระเนตรอันยาวไกลในการส่งเสริมให้ประเทศพึ่งพาตนเองด้านพลังงาน โดยเปลี่ยนทรัพยากรธรรมชาติและวัสดุเหลือใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

พลังงานชีวภาพ: จากพืชผลและของเหลือใช้

สร้างรายได้ให้เกษตรกรและลดการนำเข้าน้ำมันจากต่างประเทศ

เปลี่ยนของเสียเป็นเชื้อเพลิงความร้อนสำหรับโรงงานในโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา

เพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือทิ้งให้กลายเป็นเชื้อเพลิงทดแทนที่ใช้งานได้

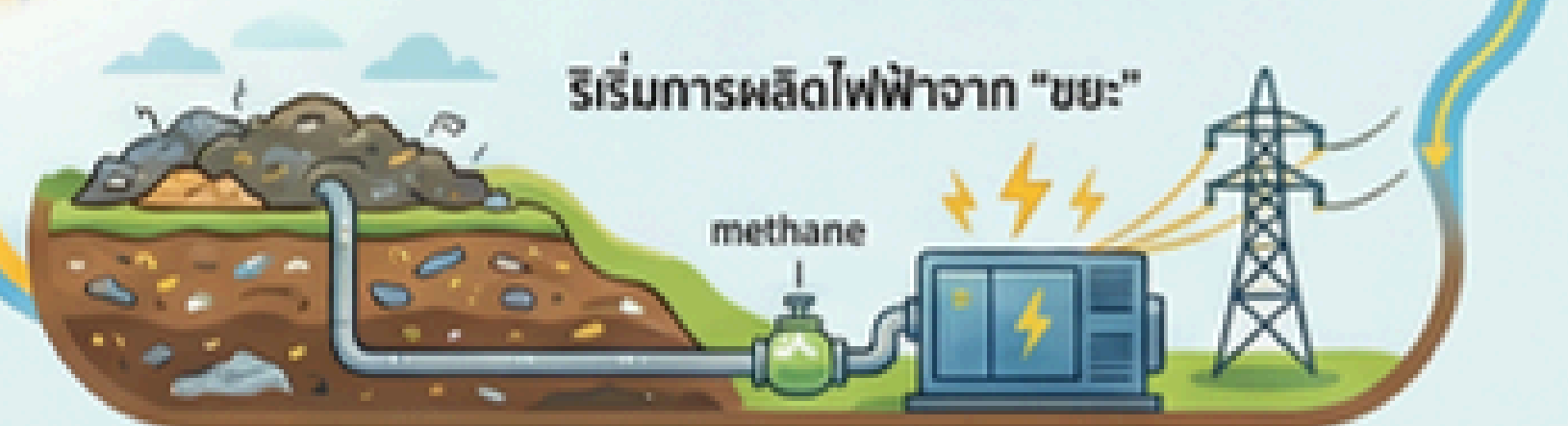
พลังงานจากธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทำให้ชุมชนห่างไกลสามารถผลิตไฟฟ้าเพื่อพึ่งพาตนเองได้

เป็นต้นแบบในการผลิตไฟฟ้า การอบแห้งผลผลิต และการสูบน้ำ

ใช้แก๊สมีเทนจากกองขยะมาผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าสำเร็จเป็นครั้งแรก

สายพระเนตรอันยาวไกล :
จุดเริ่มต้นของพลังงานทดแทนไทย

“...ในอนาคตน้ำมัน
จะขาดแคลนและ
มีราคาแพง...”

พระราชดำรัส, พ.ศ. ๒๕๐๔

[Watch video on YouTube](#)

Error 153

Video player configuration error

โครงการพระราชดำริ ตอนที่ 11 : โครงการผลิตพลังงานทดแทน

โครงการส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา: ห้องทดลองของชาติ

- พื้นที่แห่งการค้นคว้าและทดลองที่น้อมนำแนวพระราชดำริมาสู่การปฏิบัติจริง
- เป็นแหล่งกำเนิดของโครงการพลังงานทดแทนต้นแบบหลายแขนง ตั้งแต่เชื้อเพลิงชีวภาพไปจนถึงการใช้พลังงานจากธรรมชาติและของเหลือใช้
- เปลี่ยนทฤษฎีให้กลายเป็นเทคโนโลยีที่จับต้องได้ เพื่อต่อยอดสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

3

แผนหลัก แห่งการพัฒนาพลังงานไทย

๑. พลังงานจากพืชผลไทย

พระราชดำริในการสร้างความมั่นคงทางพลังงานและสนับสนุนเกษตรกรไทยผ่านเชื้อเพลิงชีวภาพ

๒. เปลี่ยนสิ่งไร้ค่าสู่ขุมพลัง

พระอัจฉริยภาพในการมองเห็นคุณค่าในวัสดุเหลือใช้ เปลี่ยนขยะและของเสียให้เป็นพลังงาน

๓. ควบคุมพลังแห่งธรรมชาติ

การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งพลังงานน้ำ แสงอาทิตย์ และลม

พลังงานจากพืชผลไทย: สร้างความมั่นคงจากผืนดิน

แก๊สโซฮอล (Gasohol)

The Idea: จากพระราชดำริตั้งแต่ปี พ.ศ. 2504 สู่การทดลองปลูกอ้อยเพื่อคัดเลือก พันธุ์ที่ดีที่สุดสำหรับผลิตแอลกอฮอล์

The Innovation: พัฒนา - 'เอทานอล' เพื่อผสมกับน้ำมันเบนซินได้สำเร็จในโครงการ ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา

The Impact: เริ่มจำหน่ายเชิงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2544 โดย ปตท. และ บางจากฯ

ไบโอดีเซล (Biodiesel)

The Idea: ปี พ.ศ. 2526 มีพระราชดำริให้ ม.สงขลานครินทร์ สร้างโรงงานสกัดน้ำมัน ปาล์มขนาดเล็กที่ จ.กระบี่

The Innovation: พัฒนาจนสำเร็จในปี พ.ศ. 2543 สามารถใช้เป็นเชื้อเพลิงสำหรับ เครื่องยนต์ดีเซลได้โดยตรง

The Impact: ลดการนำเข้าน้ำมันดิบ และสร้างรายได้ที่มั่นคงให้เกษตรกรผู้ปลูกปาล์ม

ดีโซฮอลล์: นวัตกรรมลดควันดำ เพื่อสิ่งแวดล้อม

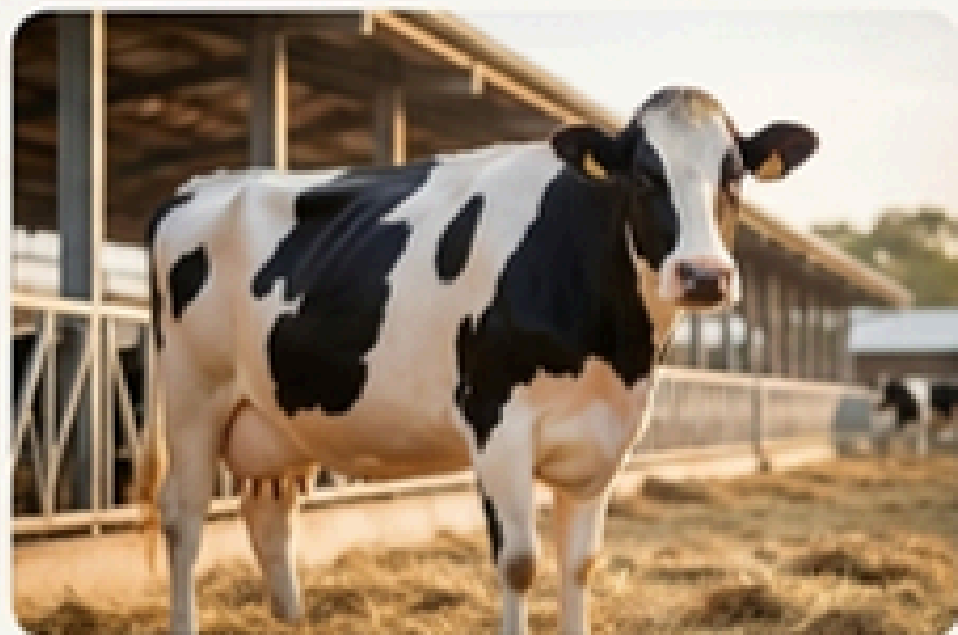
- เชื้อเพลิงที่ได้จากการผสมน้ำมันดีเซลกับแอลกอฮอล์
อีกหนึ่งการพัฒนาเชื้อเพลิงชีวภาพจากโครงการ
ส่วนพระองค์ สวนจิตรลดา
- เริ่มวิจัยในปี พ.ศ. 2541 เพื่อใช้เป็นพลังงาน
ทางเลือกสำหรับเครื่องยนต์ดีเซล

ผลการทดสอบ:
ช่วยลดปัญหาควนดำกว่า 50%

เปลี่ยนสิ่งไร้ค่าสู่ชุมพลังงาน : ทุกสิ่งล้วนมีประโยชน์

แก๊สชีวภาพมูลสัตว์ (Biogas from Manure)

เปลี่ยนมูลโคนมและเศษวัสดุการเกษตร
เป็นแก๊สเชื้อเพลิงสำหรับโรงงาน
แปรรูปในโครงการฯ

ผลิตไฟฟ้าจากขยะ (Electricity from Garbage)

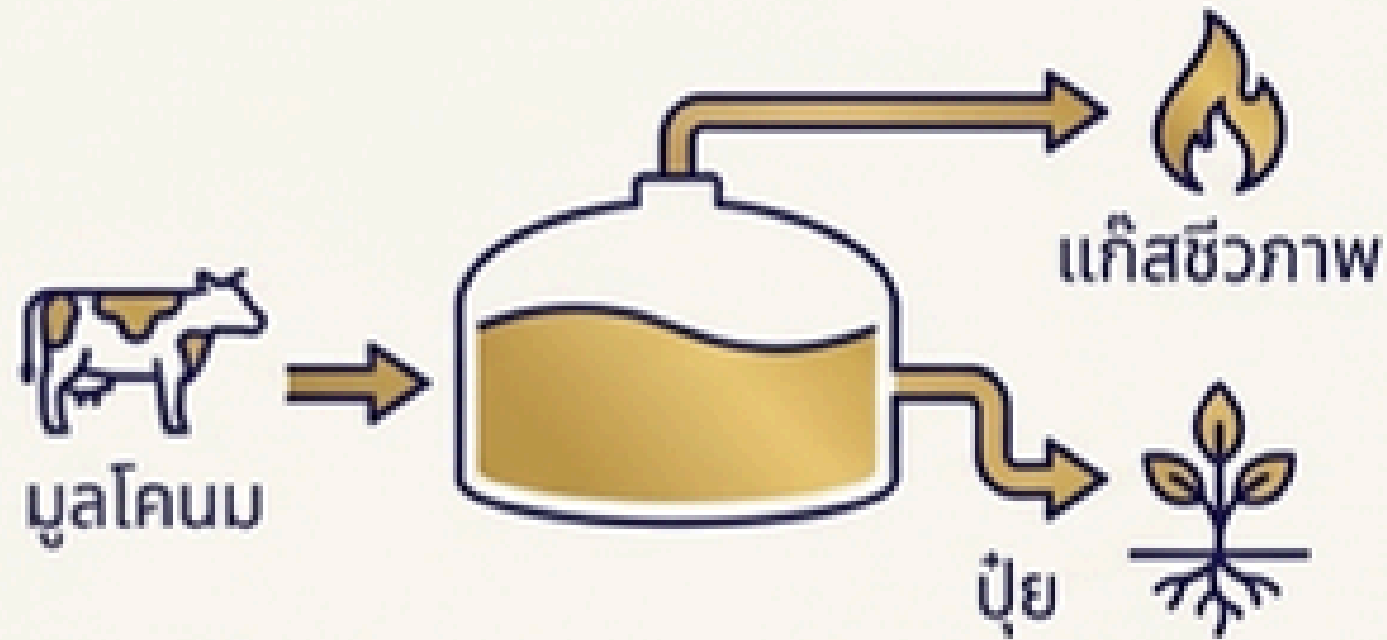
ตั้งแก๊สมีเทนจากกองขยะเพื่อผลิต
กระแสไฟฟ้า เป็นต้นแบบให้การ
จัดการขยะของประเทศ

เชื้อเพลิงอัดแท่ง (Fuel Briquettes)

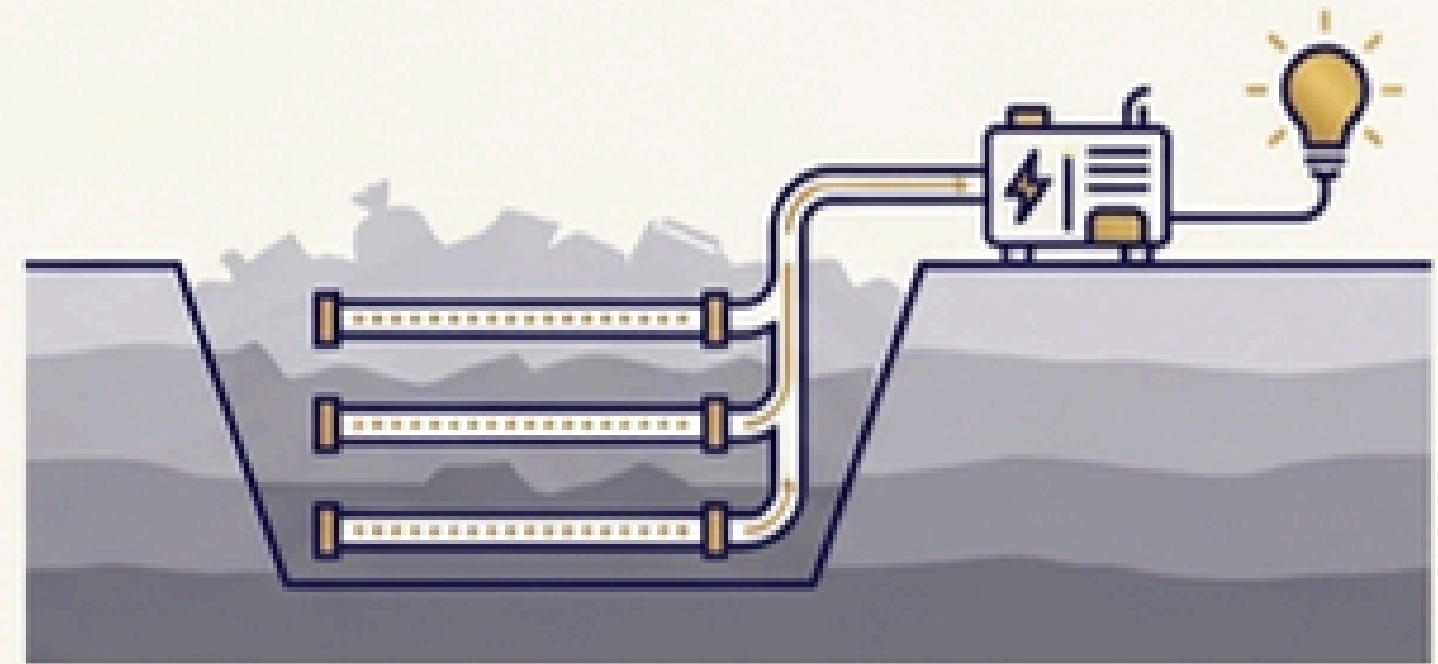
นำ 'แกลบ' จากโรงสีข้าวและ 'ฟักตบ
ขวา' มาอัดแท่งเป็นเชื้อเพลิง
คุณภาพสูงทดแทนถ่านไม้

จากของเสียสู่พลังงานสะอาด : กรณีศึกษา

แก๊สชีวภาพมูลสัตว์

ริเริ่ม: พ.ศ. 2522 ในโครงการสวนจิตรลดา
กระบวนการ: นำมูลโคนมและเศษวัสดุมาหมักในบ่อไร้อากาศ (Anaerobic)
ผลลัพธ์: ได้แก๊สชีวภาพที่จุดติดไฟได้ ให้ความร้อนสูง ไม่มีกลิ่น และเบากว่าอากาศ นำกลับมาใช้เป็นเชื้อเพลิงในโครงการฯ

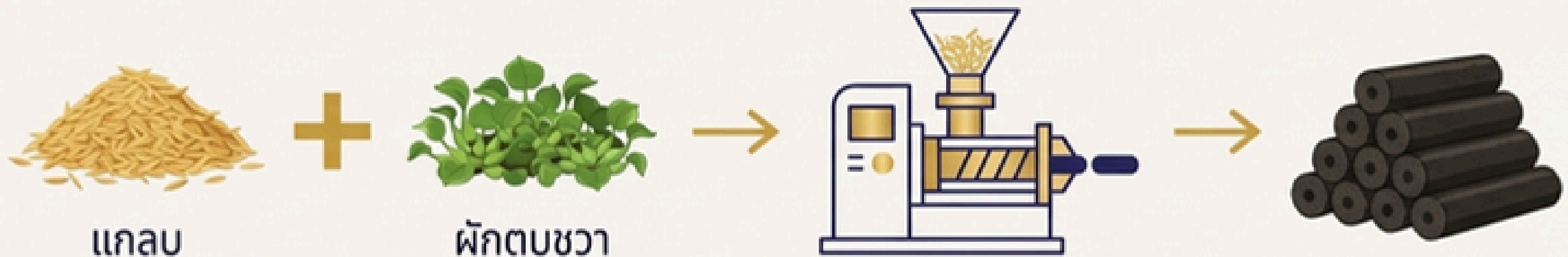
ไฟฟ้าจากขยะ

สนับสนุน: พระราชทานงบประมาณจากมูลนิธิชัยพัฒนา 1 ล้านบาท ให้ ม.เกษตรศาสตร์ ศึกษาทดลอง
กระบวนการ: ฝังท่อในกองขยะเพื่อดึงแก๊สมีเทนออกมาผลิตเป็นกระแสไฟฟ้า
ผลลัพธ์: ปี พ.ศ. 2552 สามารถผลิตไฟฟ้าได้สำเร็จ จำนวน 480,080 หน่วย กลายเป็นต้นแบบที่สำคัญ

เชื้อเพลิงแกลบอัดแท่ง: "แกลบ" ที่ไม่ไร้ค่า

จากพระราชดำรัสในปี พ.ศ. 2518 ที่ทรงเล็งเห็นว่า แกลบจากโรงสีข้าวในสวนจิตรลดาที่มีปริมาณมหาศาลและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้

- ทรงมีพระราชดำริให้ทดลองนำแกลบมาทำเป็นเชื้อเพลิงอัดแท่ง
- ต่อยอดด้วยการนำ 'ผักตบชวา' วัชพืชในแหล่งน้ำ มาผสมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ

Outcome

ได้เชื้อเพลิงแข็งคุณภาพดี สามารถใช้ทดแทนถ่านไม้และเชื้อเพลิงชนิดอื่น ๆ ได้อย่างสมบูรณ์

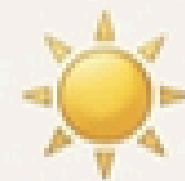

ควบคุมพลังแห่งธรรมชาติ: น้ำ แดด และลม

พลังงานน้ำ (Hydropower)

เน้นการสร้างเขื่อนและโรงไฟฟ้าขนาดเล็กเพื่อเสริมการทำงานของเขื่อนใหญ่ ให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้

พลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Energy)

เป็นต้นแบบการใช้เซลล์แสงอาทิตย์ในครัวเรือนและการแปรรูปผลผลิตการเกษตรด้วยเครื่องอบแห้งพลังงานแสงอาทิตย์

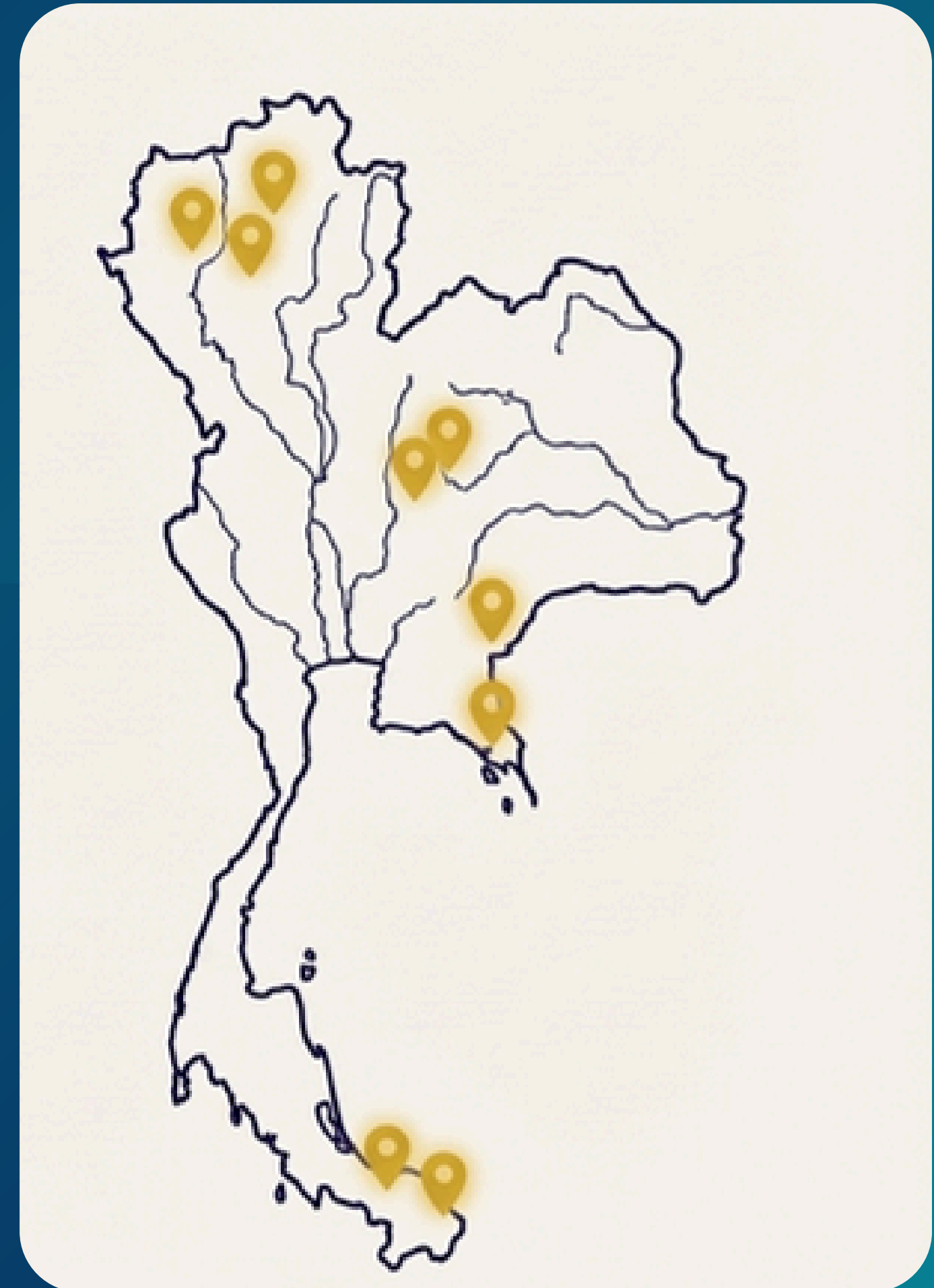
พลังงานลม (Wind Energy)

พัฒนากังหันลมเพื่อใช้วิดน้ำในการเกษตรและเลี้ยงปลา ต่อยอดสู่การผลิตไฟฟ้าในโครงการพระราชดำริ

ไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก : พลังสู่ชุมชนชนทั่วไทย

แนวพระราชดำริที่เน้นให้แต่ละชุมชนใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดและสามารถพึ่งพาตนเองได้ ก่อให้เกิดโครงการไฟฟ้าพลังงานน้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ

- โรงไฟฟ้าพลังน้ำบ้านสันติ ยะลา
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำบ้านยาง เชียงใหม่
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำบ้านขุนกลาง เชียงใหม่
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนแม่จัดสมบูรณ์ชล เชียงใหม่
- เขื่อนพระรามาราช ชัยภูมิ
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำเขื่อนห้วยกุ่ม ชัยภูมิ
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำคลองช่องกล่ำ สระแก้ว
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำไวกะเปาะ นราธิวาส
- โรงไฟฟ้าพลังน้ำทุ่งเพล จันทบุรี

พลังงานจากแสงอาทิตย์และลม : จากต้นแบบสู่การใช้งานจริง

☀️ พลังงานแสงอาทิตย์

- โครงการบ้านพลังงานแสงอาทิตย์: ต้นแบบการใช้เซลล์แสงอาทิตย์เพื่อการอนุรักษ์พลังงานในครัวเรือน
- โครงการเครื่องอบแห้งฯ: ใช้ลมร้อนจากแผงรับความร้อนอบผลิตผลการเกษตร เช่น ธัญพืช, ผลไม้, สุนัขโปร รวมถึง 'กล้วยตาก' ของโครงการฯ ช่วยประหยัดพลังงานไฟฟ้า

☁️ พลังงานลม

- การพัฒนา 20 ปี: เริ่มจากการใช้วิดน้ำในบ่อเลี้ยงปลาบิลและสูบน้ำขึ้นภูเขาเพื่อสร้างความชุ่มชื้นให้ผืนป่า
- โครงการต่อยอด: กังหันลมที่สระเก็บน้ำพระราม 9 และกังหันลมผลิตไฟฟ้า ณ โครงการชั่งหัวมัน

แก่นแห่งพระราชดำริ:ปรัชญาเบื้องหลังโครงการ

การพึ่งพาตนเอง (Self-Reliance)

การพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศ ช่วยให้ชุมชนและประเทศชาติลดการพึ่งพาพลังจากภายนอก ดังเช่นโรงไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็กและเชื้อเพลิงชีวภาพ

ประโยชน์สูงสุด (Maximum Benefit)

การมองเห็นคุณค่าในทุกสิ่งและนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งแก่ลบ ผักตบชวา หรือมูลสัตว์ เพื่อสร้างมูลค่าและลดของเสีย

ความยั่งยืน (Sustainability)

การใช้ทรัพยากรหมุนเวียนและเปลี่ยนของเหลือใช้ให้เป็นประโยชน์ ลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการแก๊สชีวภาพและไฟฟ้าจากขยะ

กิจกรรมในชั้นเรียน

ให้นักศึกษาแต่ละกลุ่ม (8 กลุ่ม) สืบค้นข้อมูลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ที่เกี่ยวข้องกับพลังงานของกลุ่มตนเอง

1

สืบค้นข้อมูลโครงการอัน
เนื่องมาจากพระราชดำริ

2

สร้าง Infographic
1 หน้ากระดาษ A4

3

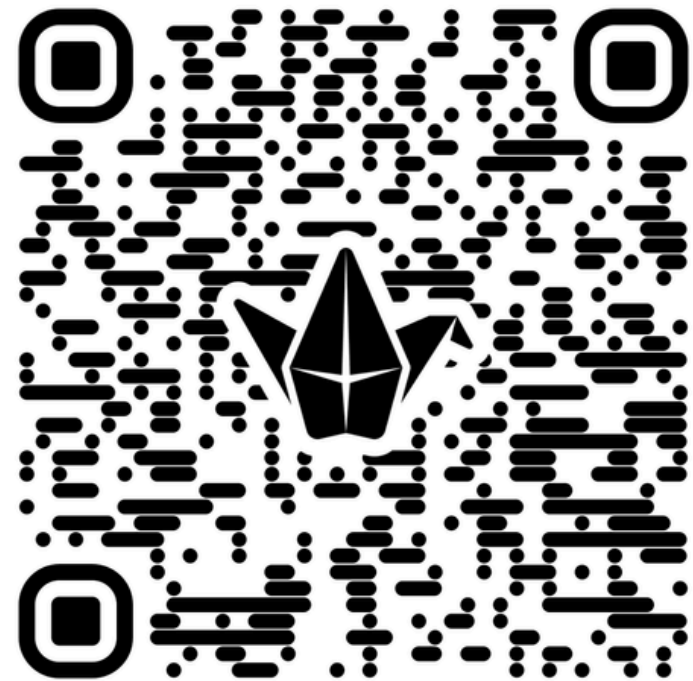
นำเสนอข้อมูล
กลุ่มละไม่เกิน 5 นาที

SSRU

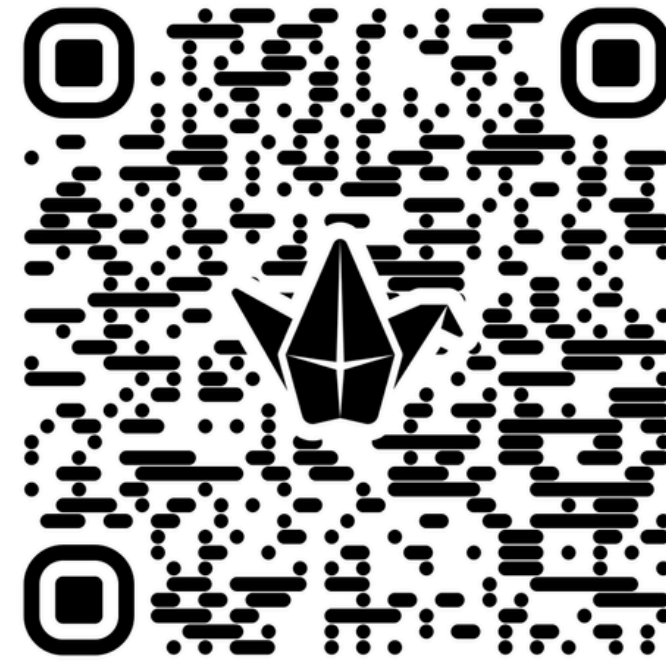
Professionals

padlet กระดานผลงานนักศึกษา

หมู่เรียน 01

หมู่เรียน 02

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กรกมล ชูช่วย

สาขาวิทยาศาสตร์ทั่วไป คณะครุศาสตร์

[https://ssrudlp.ssrุ.ac.th/teacher/
Kornkamol_Chuc](https://ssrudlp.ssrु.ac.th/teacher/Kornkamol_Chuc)

Line ID:
nanny_amy

